



**Nauji regioninės ir vietos valdžios
institucijų vaidmenys keičiant energijos
vartotojų elgseną link mažo anglies
dioksido kiekio technologijų ekonomikos**



European Union
European Regional
Development Fund



- Potenzos provincija (IT) – pagrindinis partneris**
- Bazilikatos regionas (IT)
- Vila Nova de Gaja savivaldybė (PT)
- Durhamo grafystės taryba (UK)
- Kauno technologijos universitetas (LT)
- Vengrijos inovacijų ir efektyvumo ne pelno organizacija (HU)
- Alba Julija savivaldybė (RO)

PAGRINDINIO PROJEKTO PARTNERIO ŽODIS

54 mėnesiai praleisti dirbant kartu. Arba ... 60! Taip, nes ši pasaulinė pandemijos situacija bandė prailginti laiką, suteikdama mums tik iliuziją, kad galime dar kartą susitikti dalyvaudami, kad pasidalintume džiaugsmu, dėkingumu, praktine patirtimi ir šiais įgūdžiais, kurie mus siejo šiame projekte.

„LOCARBO“ projekte buvo išskirtinis tuo, kad jame buvo remiamasi iniciatyvomis, kurios kyla iš pačių visuomenės atstovų bei integruojant naujausias technologijų ir verslo modelių naujoves, su trimis glaudžiai tarpusavyje susijusiomis teminėmis sritimis (paslaugos ir produktai, inovatyvūs bendradarbiavimo modeliai ir inovatyviosios ir išmaniosios technologijos).

Visi 7 partneriai iš Vengrijos, Italijos, Lietuvos, Portugalijos, Rumunijos ir JK pasiekė planuotus rezultatus ir remiantis 7 parengtais veiksmy planais, įgyvendino 7 politikos priemonių (5 ERPF, 2 kitomis lėšomis) tobulinimo veiklas, kurios sudarė apie 100 mln. EUR lėšomis finansuojamus projektus ir papildomai įgyvendinant 3 bandomuosius projektus, kurių metu buvo pakartota Vengrijos geriausia praktika, siūlanti ES mastu vykdomą vizualizavimo priemonę, kurioje sudėtingi energetikos duomenys pateikiami prieinamu formatu.

Mes visada tvirtai žinojome, kad energijos vartojimo efektyvumo regioninė politika gali būti ypač sėkminga pasitelkus kitų šalių gerąją praktiką ir tai buvo atlikta įtraukiant vietos suinteresuotųjų šalių grupes, organizuojant tarpregioninius pasikeitimo gerąją praktiką seminarus ir sudarant gerųjų praktikų vadovą.

Kad projektas būtų sėkmingai įgyvendintas, svarbų vaidmenį šiame etape atliko vietos bendruomenės ir suinteresuotosios šalys. Tikimės, kad, įgyvendinant veiksmy planus, jos taip pat atneš reikšmingą pridėtinę vertę.

LOCARBO yra regionų bendradarbiavimo projektas, kuriuo siekiama pagerinti mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos politiką, skatinant vartotojų elgsenos pokyčius.

Nebuvo lengva valdyti ir ypač užbaigti tokį svarbų projektą; bet mes įrodėme, kad esame labai ištvėringi. Kai kurie netgi sako, kad sunkumai atneša potencialios naudos. "Nėra nieko geresnio už sunkumus", - sakė aktyvistas Malcolm X. "Kiekviename pralaimėjime, kiekviename širdies skausme, kiekviename praradime yra sava sėkla, sava pamoka, kaip pagerinti kitą kartą". Neabejotinai Koronavirusas paveikė paskutines mūsų pastangas pademonstruoti, kad viskas visada buvo bandoma daryti geriausiai ir bendruomenės labui. Tačiau galime didžiuotis, kad visada stengėmės pasiekti visus užsibrėžtus tikslus. Linkiu visiems, kad šis priverstinis sustabdymas, galėtų būti atspirties taškas naujam puikiam ir „normaliam“ tarptautiniam bendradarbiavimui.

Alessandro Attolico
VP koordinatorius

UŽDAVINIAI

- Tobulinti politikos priemones, kurios skatintų vartotojų iniciatyvas, didinančias energijos efektyvumą ir perėjimą prie atsinaujinančios energijos naudojimo pastatuose.
- Rasti novatoriškus būdus regionų ir vietos valdžios institucijoms remti energijos vartotojų elgsenos pokyčius, didinant motyvaciją ir sąmoningumą.
- Skatinti vartotojų sąmoningumą priimant sprendimus dėl pastatų energetinio efektyvumo ir investicijų diegiant išmaniąsias technologijas.

TEMINĖS SRITYS



Papildomos paslaugos ir produktai:

Regioninių ir vietos valdžios institucijų pasiūlytos paslaugos ir produktai, pvz.: energijos vartojimo konsultavimo paslaugos galutiniams vartotojams ir energetikos atstovams.



Inovatyvūs bendradarbiavimo modeliai:

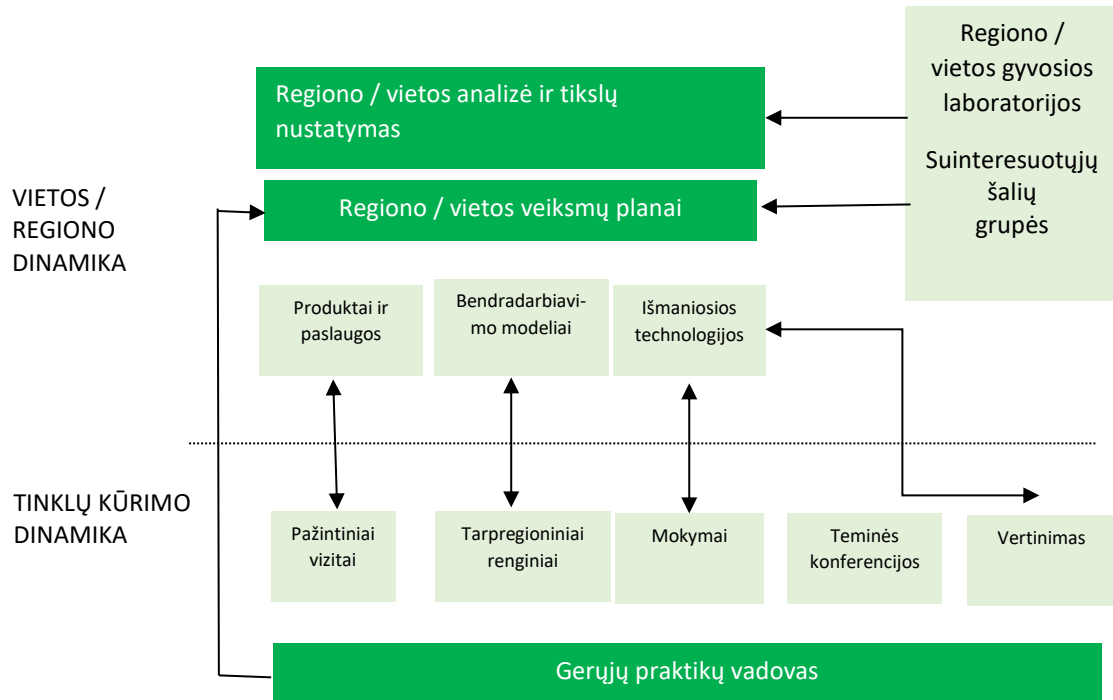
Bendradarbiavimo modeliai, paremti vietos energijos bendruomenių kūrimu. Sprendžiant energetinio efektyvumo ir atsinaujinančios energijos klausimus bendradarbiauja valdžios institucijos, verslo atstovai ir gyventojai. Tikslas – skatinti aktyvų suinteresuotųjų šalių, ypač energijos vartotojų, dalyvavimą.



Inovatyvios ir išmaniosios technologijos:

Remiama pažangių technologijų sklaida, pvz.: energijos valdymo sistemų ir išmaniųjų skaitiklių integravimas regionuose / šalyse, kur yra mažesni skvarbos rodikliai. Tuo siekiama sistemingai rinkti ir analizuoti duomenis, kurie padėtų priimti faktais pagrįstus sprendimus.

STRUKTŪRA



Potenzos provincija

REZULTATAI

Provincija pasiekė, kad 70% suinteresuotųjų šalių, tiesiogiai susijusių su LOCARBO projektu, pasinaudotų struktūrinių fondų finansavimu įvairių projektų įgyvendinimui. Vykdamas bandomąjį projektą ir susijusį su naujuoju Merų paktu, Energijos perėjimo ir klimato kaitos politika buvo integruota Provincijos teritorijoje naudojant išmanųjį įrankį (VPPP gerą praktiką), pagrįstą struktūruotu informuotumo didinimu piliečių ir politiniu lygiu procesu. Provincija taip pat parengė ir išplatino Tvarumo vadovą aukštosios mokykloms, taip padidindama studentų gebėjimą suprasti dabartinius su energijos vartojimo efektyvumu susijusius klausimus ir politiką, suteikdama jiems naujausių žinių ir kompetencijų.

ATEITIES PLANAI

Ateityje bus įgyvendinami panašūs projektai, susiję su bandomuoju pilotiniu projektu ir įgyvendinant #weResilient provincijos strategiją, kaip pagrindinę strategiją klimato švelninimo politikai įgyvendinti vietos lygiu, atsižvelgiant į platesnę aplinkosaugos problemų sprendimo ir ekonomikos atsigravimą po COVID-19 viziją.

Atskaitos taškai bus bandomųjų projektų rezultatų sklaida teritorijos mokykloms ir struktūrinė ir koordinuota pagalba visiems provincijos suinteresuotiesiems subjektams, siekiant padėti jiems pasinaudoti struktūrinių fondų finansavimu įgyvendinant projektus ir iniciatyvas keičiant energijos vartotojų elgseną link mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, siekiant sumažinti klimato kaitą pasiekti Europos Žaliojo kurso tikslus.



Politikos instrumentas

Pagrindinis provincijos teritorinio koordinavimo planas

Bazilikatos regionas

REZULTATAI

Buvo sukurtas priemonių rinkinys skirtas iki prekybiniais pirkimams (PKP) atlikti automatikos pastate ir pristatytas 30-iai vietos valdžios institucijų Bazilikatos regione, kur PKP niekada nebuvo taikoma. Ši nauja priemonė gali būti naudojama pasirenkant naujas ir inovatyvias priemones, taip prisidedant prie perėjimo prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, siekiant sumažinti klimato kaitą.

Remiantis LOCARBO projektu, buvo įgyvendinti nauji inovatyvūs sprendimai, pristatant mažo anglies dioksido kiekio technologijų svarbą bei paskatinti sąmoningesni vartotojų sprendimai dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo viešajame ir privačiame sektoriuose.

Priemonių rinkinys gali būti atspirties tašku teikiant pasiūlymus, kuriais siekiama didesnio regiono aplinkos apsaugos politikos efektyvumo lygio, derinant su regiono politiniais siekais bei skatinant perėjimą prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos.

ATEITIES PLANAI

Įgyvendinus LOCARBO projektą, toliau bus tęsiamos veiklos įgyvendinant mažo anglies dioksido kiekio technologijas, siekiant sumažinti klimato kaitą bei skatinti sąmoningesnius vartotojų sprendimus dėl energijos vartojimo efektyvumo viešajame ir privačiame sektoriuje, bei atskleisti regionų ir vietos valdžios institucijoms būdus paskatinti energijos vartotojų elgsenos pokyčius, skatinti motyvaciją ir stiprinti supratimą dėl konkrečių veiksmų siekiant klimato kaitos mažinimo.

Pasiūlytas priemonių rinkinys yra gera pradžia norint inicijuoti kvietimus teikti pasiūlymus, kuriais siekiama didesnio regiono aplinkos politikos efektyvumo lygio, visiškai derinant su regiono politiniais siekais skatinti perėjimą prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos.



Politikos instrumentas

2014–2020 Regioninė veiksmų programa *ERPF* – *Bazilikata*

Vila Nova de Gaja savivaldybė

REZULTATAI

Du socialinio būsto rajonai buvo modifikuoti naudojant VP lėšas, taip sumažinant energijos sąnaudas 423 617,65 kWh per metus.

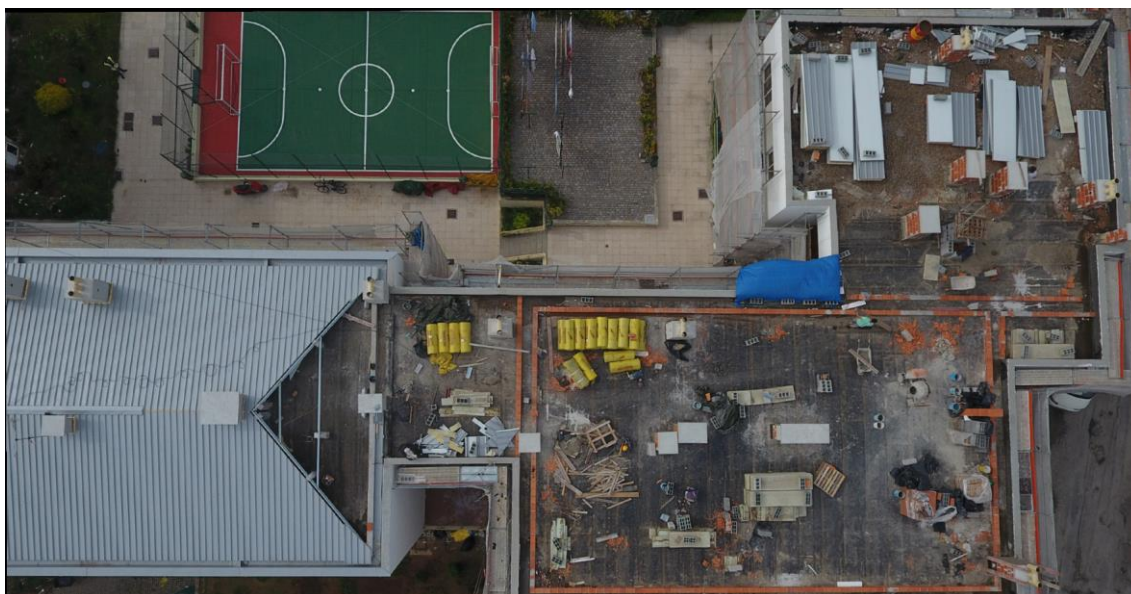
Kiti 13 projektų taip pat gavo finansinę paramą pagal tikslinę politikos priemonę ir šiuo metu laukia, kol bus pasirašytos viešųjų pirkimų sutartys.

ATEITIES PLANAI

Įgyvendinus likusius 13 modifikavimo projektų, savivaldybės valdomuose pastatuose iš viso bus sumažintas energijos suvartojimas 1 303 840 kWh per metus.

Bus įsteigtas politinis komitetas energetikos politikai aptarti ir įsteigti energijos valdymo grupės, atsakingas už tvoros praktikos skatinimą savivaldybių pastatuose.

Remiantis atliktomis apklausomis surinkti Higroterminiai duomenys iš 7 socialinių būstų duomenys, kurie įgyvendinant Vila Nova de Gaia veiksmų planą, rezultatai bus naudingi diskusijoms tarp suinteresuotųjų šalių politiniame komitete.



Politikos instrumentas

2014–2020 Šiaurės regiono veiksmų programa *Norte2020*

Durhamo grafystės taryba

REZULTATAI

Taryba įtakojo patikslintas rekomendacijas dėl PA4b C1 (paramą gaunančių įmonių skaičius).

Patikslintose gairėse pabrėžiama, kad bet kokia parama MVĮ gali būti laikoma atitinkančia reikalavimus, jei ji prisideda prie energijos vartojimo efektyvumo gerinimo, įskaitant MVĮ skirtą paramą atliekant pagrindines jų veiklas.

Ši peržiūra buvo naudinga kuriant Šiaurės rytų verslo energijos vartojimo efektyvumo palaikymo planą (BEES projektas, dabar vadinamas BEST).

Remiantis BEST planu buvo atlikta 119 energijos auditų MVĮ.

Bendra projekto vertė - 1 341 000 svarų, įskaitant ERPF ir įgyvendinimo išlaidas. Pasinaudojus Vengrijos projekto partnerių gerąja praktika buvo įgyvendintas pilotinis projektas JK ir rezultatais pasidalinta su JK vyriausybės verslo energetikos ir pramonės strategijos departamentu.

ATEITIES PLANAI

Durhamo grafystės taryba pradėjo naują „Interreg Europe“ projektą „SMEPower“. Projekto tikslas yra užtikrinti, kad mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų viešoji politika būtų geriau pritaikyta neimlių energijai MVĮ poreikiams, tokiu būdu suteikiant joms galimybę būti pagrindiniu motyvu mažinant anglies dioksido kiekį Europos lygmeniu.



Politikos instrumentas

2014–2020 Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) veiksmų programa

Kauno technologijos universitetas

REZULTATAI

Modeliuojant renovacijos procesus ir perduodant gerą praktiką bei stebint rezultatus bendruomenėse (galimiems paramos gavėjams), buvo skatinamas informuotumas apie renovacijos naudą ir procedūras, siekiant kokybiško renovacijos proceso.

2019–2020 m. laikotarpiu Lietuvoje buvo įgyvendinti 365 būsto modernizavimo projektai ir maždaug 43 680 namų ūkių padidino energijos vartojimo efektyvumo klasę.

ATEITIES PLANAI

Toliau bus investuojama į senų daugiabučių, gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą.

Artimiausiu metu bus pradėta beveik 1000 butų atnaujinimo projektų.



Politikos instrumentas

2014–2020 ES fondų investicijų veiksmų programa – Lietuvos Respublika

Vengrijos inovacijų ir efektyvumo nepelno organizacija Ltd (Mi6)

REZULTATAI

Palengvinant tikslinės politikos priemonės vadovaujančiosios institucijos ir rinkos lygio suinteresuotųjų subjektų bendravimą, EDIOP-4 kvietimai buvo pertvarkyti, kad toliau atitiktų realius rinkos poreikius. Naudodamasis šiomis politikos priemonėmis, tinkama sėkmingų EDIOP-4 pareiškėjų parama siekė 165 200 000 EUR. Įgyvendindami pavyzdines Virtualių jėgainių programas, Vengrijos MVĮ sutaupė 211 124,016 GJ energijos.

Tai lygu 4,8 MW jėgainės galiai, kurią sutaupė MVĮ.

MI6 VPP programos bandomieji projektai pradėti įgyvendinti trijuose LOCARBO partnerių regionuose (Darame, Potenzoje ir Alba Julijoje), siekiant padėti ir skleisti energijos vartojimo efektyvumo gerą patirtį. Šios bandomosios 3,5 MW jėgainės sutaupė 153 360 GJ energijos. Vengrijoje sutaupyta 30 447,82 t anglies dioksido, o trijuose bandomuosiuose projektuose - 22 919,72 t ŠESD.

ATEITIES PLANAI

Iš tiesų būtų naudinga, jei Politikos instrumentas taip pat būtų skirtas energijos efektyvumo didinimui namų ūkiuose.

„LOCARBO“ projekto įgyvendinimo metu „Mi6“ nustatė, kad VPPP požiūris gali būti įgyvendinamas taip pat ir namų ūkiuose, todėl įmonė sieks padėti PI vadovaujančiai institucijai ir vietos finansų rinkai sukurti sprendimus, padedančius geriau padėti individualiuose ūkiuose taikomoms energijos efektyvumo didinimo priemonėms finansuoti per ateinančius dvejus metus.



Politikos instrumentas

2014–2020 Ekonominės plėtros ir inovacijų veiksmų programa

Alba Julijos savivaldybė

REZULTATAI

Iki LOCARBO projekto įgyvendinimo vietos suinteresuotosios šalys nevertino viešųjų pastatų energijos efektyvumo projektų realios naudos ir įgyvendinimo galimybių.

LOCARBO projekto įgyvendinimo metu buvo pristatytos projekto partnerių gerosios praktikos energijos efektyvumo didinimo įvairiuose objektuose, todėl aktyviai dalyvaujant savivaldos darbuotojams bei ekspertams įvairiuose susitikimuose, buvo nuspręsta pasiūlyti įgyvendinti sekančius projektus:

- Albos žandarmerijos apygardos inspekcijos pastato renovacija (projekto vertė: 468 000 eurų);
- Albos apskrities skubios pagalbos ligoninės renovacija (projekto vertė: 3 190 000 eurų);
- Alba Julija nusprendė renovuoti 11 švietimo įstaigų ir mokyklose naudoti integruotas stebėjimo ir kontrolės sistemas. Taip pat savivaldybė laimėjo

ATEITIES PLANAI

Remiantis Alba Julija savivaldybės tvarios energetikos ir klimato kaitos mažinimo veiksmų planu (PAEDC 2030), pasiūlyta atlikti energijos auditą daugiau kaip 350 objektų. Tik dalis šių projektų gali būti finansuojama einamuoju ir vėlesniu programavimo laikotarpiu, todėl savivaldybė turės teikti prioritetą tiems projektams, kurie jos strategijai yra svarbiausi.



Politikos instrumentas

2014–2020 Regioninis veiksmų planas (RVP)

**Low-carbon
economy**

**1.37 M
ERDF**

**Apr 2016
Sep 2020**

Kontaktai

Alessandro Attolico

Province of Potenza, Italy

alessandro.attolico@provinciapotenza.it

Tel: +390971417290

www.interregeurope.eu/locarbo

Kontaktai Lietuvoje

Jolanta Dvarionienė

Kauno technologijos universitetas

Aplinkos inžinerijos institutas

jolanta.dvarioniene@ktu.lt

Tel: +370 37 300 767